

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา

จัดทำโดย คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ร่วมกับ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

ครั้งที่ 1/2568

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนศูนย์บริการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม ป้องกัน และสร้างเสริม พัฒนาการเด็ก และผู้สูงอายุในไทย พบว่า
มีศูนย์เด็กเล็กเป็นหน่วยย่อยภายใต้สังกัดต่าง ๆ ของภาครัฐ จำนวนมากกว่า 8 แสนแห่ง และศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ไม่ใช่การรักษาพยาบาล ประมาณกว่า 1,000 แห่งทั่วประเทศ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ควบคู่ไปกับธุรกิจบริการเชิงส่งเสริม ป้องกัน รวมถึงสร้างเสริมและฟื้นฟูพัฒนาการสำหรับวัยเด็ก และวัยผู้สูงอายุจากภาคเอกชน
มาตรฐานอาชีพนี้จะครอบคลุมบุคลากรในสาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา
ที่ปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้รับบริการ วัยเด็กและผู้สูงอายุเท่านั้น

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

ครั้งที่ 1/2568

6. ครั้งที่

1

ปีที่ประกาศ 2568

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

1. การทบทวนการเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)
2. การปรับหน่วยสมรรถนะแต่ละอาชีพให้มีความกระชับ ชัดเจน และสอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ 8 ระดับ
3. การทบทวนคุณลักษณะของผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหน่วยสมรรถนะ

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ

สาขาจิตวิทยา

อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
10501	ตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย
10601	จัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย (Successful Aging)
10603	จัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย (Behavioral and Cognitive training)
10605	ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว
10701	เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

เป็นบุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะทางด้านจิตวิทยาพัฒนาการในผู้สูงวัย สามารถตรวจประเมินทางพัฒนาการในผู้สูงวัย
สามารถจัดโปรแกรมทางจิตวิทยาพัฒนาการเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านต่าง ๆ ให้กับผู้สูงวัย และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย
ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว
รวมถึงสามารถเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยาพัฒนาการในผู้สูงวัยที่ถูกต้องให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้าสู่การทดสอบคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย ระดับ 5 จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

o จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทสาขาจิตวิทยาพัฒนาการ โดย

- มีเอกสารรับรองประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านพัฒนาการกับผู้สูงวัยโดยไม่ต้องมีการกำกับดูแลอย่างน้อย 2 ปี (เอกสารมีผลย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดการปฏิบัติงานที่ระบุไว้ในเอกสาร) หรือ
- มีเอกสารรับรองชั่วโมงการปฏิบัติงานด้านพัฒนาการกับผู้สูงวัย* (นับรวมเวลาการทำงานทั้งหมด ทั้งชั่วโมงปฏิบัติงานพัฒนาการผู้สูงวัยและชั่วโมงการทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาการผู้สูงวัย) ไม่น้อยกว่า 600 ชั่วโมง
- กรณีจบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาจิตวิทยา หรือปริญญาโททางด้านจิตวิทยาในสาขาอื่นจะต้องมีคุณสมบัติทั้งหมดข้างต้น และต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังนี้
- มีหลักฐานการลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาผู้สูงวัย อย่างน้อย 15 หน่วยกิต

*การปฏิบัติงานสามารถนับรวมชั่วโมงการปฏิบัติงานกับผู้สูงวัย หรือการเป็นจิตอาสาด้านพัฒนาการกับผู้สูงวัยที่ไม่มีความเกี่ยวข้องทางสายเลือด

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาผู้สูงวัย ทั้งในสถานพยาบาล nursing home หรือ ประกอบอาชีพในฐานะนักจิตวิทยา
ผู้สูงวัยอิสระ

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

10501 ตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย
10601 จัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย (Successful Aging)
10603 จัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย (Behavioral and Cognitive training)
10605 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว
10701 เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพจิตวิทยา และเผยแพร่บทบาทหน้าที่ของจิตวิทยาให้เป็นที่รู้จักในประเทศไทยและอาเซียน	10	ให้บริการทางจิตวิทยาอย่างมีมาตรฐานและจรรยาบรรณในวิชาชีพ และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อประโยชน์สูงสุดในการให้บริการ	105	ประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย
			106	ชะลอความเสื่อมถอยและส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย
			107	ส่งต่อองค์ความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยที่ถูกต้องและทันสมัย ให้กับหน่วยงาน สังคม และประเทศ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**
105	ประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย	10501	ตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย	10501.1	รวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการผู้สูงวัย
				10501.2	รายงานผลการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย
106	ชะลอความเสื่อมถอยและส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย	10601	จัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย (Successful Aging)	10601.1	ออกแบบโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย
				10601.2	ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย อย่างมีประสิทธิภาพ
		10603	จัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย (Behavioral and Cognitive training)	10603.1	ออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงวัย
				10603.2	ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ
		10605	ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว	10605.1	ออกแบบและดำเนินโปรแกรมด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว
				10605.2	เผยแพร่ข้อมูลด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว
107	ส่งต่อองค์ความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยที่ถูกต้องและทันสมัย ให้กับหน่วยงาน สังคม และประเทศ	10701	เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป	10701.1	นำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยสู่สาธารณะ
				10701.2	จัดอบรมให้ความรู้/อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยให้แก่บุคคลที่สนใจ

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10501

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2568

4. สร้างใหม่ ☐ **ปรับปรุง** ☑

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย (2634)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย
โดยสามารถรวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการผู้สูงวัยด้วยการสังเกตและการใช้เครื่องมือ และรายงานผลการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัยในแง่ทั้งการประเมินและการถ่ายทอดถึงคนทั่วไป

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10501.1 รวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการผู้สูงวัย	1. ประเมินปัญหาเบื้องต้นโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้สูงวัย 2. รวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ของผู้สูงวัย โดยการสัมภาษณ์บุตรหลาน ผู้ดูแล และผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย 3. คัดเลือกเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ 4. ดำเนินการตามขั้นตอนในการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัยดังที่ระบุไว้ในคู่มือ และปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า 5. ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญในด้านอื่นหากพบปัญหาที่เกินขอบเขตความชำนาญ	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์ การสาธิตการปฏิบัติงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10501.2 รายงานผลการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย	1. บันทึกข้อมูลการประเมินลงในแบบฟอร์มมาตรฐานหรือที่ออกแบบไว้อย่างเหมาะสม 2. ตีความผลการประเมินตามคู่มือการใช้มาตรวัด/เครื่องมือ 3. แจ้งผลการประเมินทางวาจาให้บุตรหลาน ผู้ดูแล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยอย่างชัดเจน ถูกต้อง และเข้าใจง่าย 4. เขียนรายงานผลการประเมินพร้อมข้อเสนอแนะต่อบุตรหลาน ผู้ดูแล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย 5. เลือกใช้หรือออกแบบรายงานการประเมินให้บุตรหลาน ผู้ดูแล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยอย่างชัดเจน ถูกต้อง และเข้าใจง่าย	ข้อสอบข้อเขียน การสาธิตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยาพัฒนาการในผู้สูงวัยโดยใช้เครื่องมือและรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมตามวัย
- ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้สูงวัย และครอบครัว
- ทักษะในการสื่อสารข้อมูลเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับผู้รับสาร

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้ในการวัดและการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือประเมินพัฒนาการผู้สูงวัยที่ได้มาตรฐานหรือที่ใช้อย่างแพร่หลายในวง การวิชาการ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

14.1. หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แบบบันทึกผลการสาธิตการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน

14.2. หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน

14.3. คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

14.4. วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสาธิตการปฏิบัติงานผ่านการแสดงบทบาทสมมติ
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตการปฏิบัติงานในการตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการผู้สูงวัย

ตั้งแต่การสังเกตพฤติกรรม การรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินพัฒนาการในเบื้องต้น และการประเมินด้วยเครื่องมือ การคัดเลือกเครื่องมือ จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรในการประเมิน และดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อประเมิน และปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสม

15.1. คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการหรือสุขภาวะในผู้สูงวัย มีการสื่อสารข้อคำถามของเครื่องมือประเมินให้ผู้สูงวัยอย่างใจเย็นและเข้าใจ เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงตามวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งรายงานผลได้อย่างถูกต้องชัดเจน ทั้งทางวาจาและการจัดทำรายงาน

15.2. คำอธิบายรายละเอียด

1. พัฒนาการผู้สูงวัย หมายถึง การเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์สังคม ที่มาพร้อมกับอายุที่เพิ่มขึ้น

1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมและประสานการทำงานของกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก การเคลื่อนไหวร่างกายที่ประสานกับประสาทสัมผัสต่าง ๆ รวมถึงการเคลื่อนไหวร่างกายที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยมีข้อจำกัดทางกายที่มาพร้อมกับอายุที่เพิ่มขึ้น

1.2 พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจสิ่งรอบตัวผ่านประสาทสัมผัส และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยตีความและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิต การสื่อสาร ทั้งในรูปแบบวัจนภาษาและอวัจนภาษา การใช้เหตุผล โดยมีข้อจำกัดที่มาพร้อมกับอายุที่เพิ่มขึ้น

1.3 พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจอารมณ์ต่าง ๆ และอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมทั้งของตนเองและผู้อื่น และแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถกำกับ ควบคุมและจัดการพฤติกรรมทางอารมณ์และพฤติกรรมทางสังคมของตนเอง การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมกับคนรอบข้าง การเข้าใจภาพรวมของชีวิตตนเองและสัจธรรมของชีวิต

2. ปัจจัยแวดล้อมของผู้สูงวัย หมายถึง ปัจจัยหรือเงื่อนไขภายนอกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางกายภาย ชีวภาพ สังคมและวัฒนธรรม ที่ส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้สูงวัย เช่น ผู้เลี้ยงดู บุคคลรอบข้าง ครู ที่พักอาศัย โรงเรียน เป็นต้น

3. เครื่องมือ/มาตรวัดที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย หมายถึง เครื่องมือประเมินพัฒนาการผู้สูงวัยที่ได้มาตรฐานหรือที่ใช้อย่างแพร่หลายในวงการวิชาการ เช่น การประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (Activities of Daily Living, ADL) การทดสอบสภาพสมองเบื้องต้น ฉบับภาษาไทย (MMSE-Thai, 2002) การประเมินภาวะความเครียด ภาวะวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า การประเมินสุขภาวะ การประเมินการสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- ■ สอบข้อเขียน
- ■ สาธิตการปฏิบัติงาน

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10601

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ จัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย (Successful Aging)

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2568

4. สร้างใหม่ ☐ **ปรับปรุง** ☑

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย (2634)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย โดยสามารถออกแบบโปรแกรม
กำหนดวัตถุประสงค์ไปจนการวางแผนโปรแกรมทุกขั้นตอนโดยละเอียด และสามารถปฏิบัติตามโปรแกรม
ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงวัย รวมถึงการปรับปรุงโปรแกรมตามความเหมาะสม
นอกจากนี้ทุกการปฏิบัติงานยังปฏิบัติโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10601.1 ออกแบบโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2. วางแผนการดำเนินโปรแกรมตามแนวทางปฏิบัติที่ดีสุด (Best practice) ที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และความพร้อมของผู้สูงวัยแต่ละคน	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์
10601.2 ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย อย่างมีประสิทธิภาพ	1. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผน 2. ปรับเปลี่ยนแผนตามความเหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยแต่ละคนหากจำเป็น 3. จัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาโปรแกรมตามประสิทธิผลที่ได้	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

14.1. หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานประกอบที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพ และการประเมินทางจิตวิทยาพัฒนาการ

14.2. หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

14.3. คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

14.4. วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย เริ่มจากออกแบบโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีสุด และวางแผนโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพตั้งแต่การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการตามคู่มือ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงวัย ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วมีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไป โดยสามารถบ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย และหากพบสิ่งไม่สอดคล้องสามารถดำเนินการแก้ไขสามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติตามความเหมาะสม

15.1. คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย โดยออกแบบโปรแกรมให้สอดรับกับวัตถุประสงค์ ดำเนินการตามแผนโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงวัยเป็นสำคัญ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรม

15.2. คำอธิบายรายละเอียด

N/A

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10603

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ จัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย (Behavioral and Cognitive training)

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2568

4. สร้างใหม่ ☐ **ปรับปรุง** ☑

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย (2634)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย
โดยสามารถออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงวัย
ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ไปจนการวางแผนโปรแกรมทุกขั้นตอนโดยละเอียด
และสามารถปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัยปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงวัย
รวมถึงการปรับปรุงโปรแกรมตามความเหมาะสม
นอกจากนี้ทุกการปฏิบัติงานยังปฏิบัติโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10603.1 ออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงวัย	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2. วางแผนการปรับพฤติกรรมตามแนวทางปฏิบัติที่ดีสุด (Best practice) ที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และพฤติกรรมของผู้สูงวัยแต่ละคน	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์
10603.2 ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ดำเนินกิจกรรมปรับพฤติกรรมตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผน 2. ปรับเปลี่ยนแผนตามความเหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยแต่ละคนหากจำเป็น 3. จัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาโปรแกรมตามประสิทธิผลที่ได้	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะการดำเนินกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงวัย

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย
- ความรู้ด้านหลักการเสริมแรงทางบวก การเสริมแรงทางลบ การให้รางวัล และการลงโทษอย่างเหมาะสมต่อผู้สูงวัย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

14.1. หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานประกอบที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการจัดโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการประเมินทางจิตวิทยาพัฒนาการ

14.2. หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

14.3. คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการจัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย โดยพิจารณา จากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

14.4. วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสาธิตการปฏิบัติงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการจัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย เริ่มจากออกแบบโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้สูงวัยเพื่อการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงวัย ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีสุด และวางแผนโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตั้งแต่การดำเนินกิจกรรมการปรับพฤติกรรมตามคู่มือ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงวัย ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วมีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไป

15.1. คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย โดยออกแบบโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดรับกับวัตถุประสงค์ ดำเนินการตามแผนโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงวัยเป็นสำคัญ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรม

15.2. คำอธิบายรายละเอียด

N/A

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10605

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2568

4. สร้างใหม่ ☑ **ปรับปรุง** ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย (2634)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการออกแบบและดำเนินโปรแกรมด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณของนักจิตวิทยา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว และยังสร้าง
ความตระหนักรู้ประเด็นเหล่านี้แก่สังคมที่จะชี้ให้เห็นถึงนำเสนอความเชื่อ/แนวคิด/แนวปฏิบัติที่เป็นอันตรายต่อพัฒนาการผู้สูงวัย
และสามารถอธิบายข้อมูลที่ถูกต้องด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดต่อสังคมได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10605.1 ออกแบบและดำเนินโปรแกรมด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว	1. ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับจริยธรรม จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้สูงวัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว 2. ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหากการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์
10605.2 เผยแพร่ข้อมูลด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว	1. นำเสนอความเชื่อ/แนวคิด/แนวปฏิบัติที่เป็นอันตรายต่อพัฒนาการผู้สูงวัย 2. อธิบายข้อมูลที่ถูกต้องด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย 3. ประยุกต์ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย และครอบครัวอย่างเหมาะสม	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

N/A

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักจิตวิทยา
- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

14.1. หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน

14.2. หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

14.3. คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

14.4. วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว เริ่มจากออกแบบและดำเนินโปรแกรมด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว จากนั้นจึงปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับจริยธรรม จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้สูงวัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหากการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย นอกจากนี้ ในการเผยแพร่ข้อมูลด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย นักจิตวิทยาจะต้องคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว โดยสามารถนำเสนอความเชื่อ/แนวคิด/แนวปฏิบัติที่เป็นอันตรายต่อพัฒนาการผู้สูงวัย และอธิบายข้อมูลที่ถูกต้องด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยได้

15.1. คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องแสดงให้กรรมการเห็นว่า ตนเป็นผู้มีความรู้ในประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว และที่ผ่านมาได้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆโดยคำนึงถึง ประเด็นทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัวเหล่านี้ โดยอาจยกตัวอย่างการจัดโปรแกรมส่งเสริม/สร้างเสริมพัฒนาการผู้สูงวัยที่มีการคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้สูงวัย และจริยธรรม จรรยาบรรณ ที่เหมาะสมของนักจิตวิทยา

15.2. คำอธิบายรายละเอียด

1. จริยธรรม (Ethics) หมายถึง หลักการทางศีลธรรมที่นักจิตวิทยาควรยึดถือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม
2. จรรยาบรรณ (Code of Conduct/Professional Standards) หมายถึง ข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งกำหนดขึ้นโดยสมาคมวิชาชีพหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมและกำกับพฤติกรรมของนักจิตวิทยา โดยอิงตามหลักจรรยาบรรณนักจิตวิทยาที่ออกโดยสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย 2568 หรือ American Psychological Association’s Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct ค.ศ. 2017 เป็นต้น
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว หมายถึงกฎหมายในประเทศไทยที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยและครอบครัว เช่น พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติประกันสังคม และพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10701

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2568

4. สร้างใหม่ ☐ **ปรับปรุง** ☑

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย (2634)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการรวบรวมความรู้ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยและจัดทำออกมาเป็นคู่มือ
การนำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยสู่สาธารณะที่คนทั่วไปเข้าใจได้ และการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ
การดำเนินโปรแกรมให้แก่บุคคลที่สนใจโดยใช้รูปแบบและสื่อที่เหมาะสมแก่กลุ่มเป้าหมาย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10701.1 นำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยสู่สาธารณะ	1. รวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย 2. จัดทำเอกสารให้ความรู้ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์	แฟ้มสะสมผลงาน
10701.2 จัดอบรมให้ความรู้/อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยให้แก่บุคคลที่สนใจ	1. จัดทำแผนกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพและสุขภาวะสำหรับผู้สูงวัย 2. ให้ความรู้ตามแผนกิจกรรมที่เตรียมไว้	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ
- ทักษะในเรียบเรียงองค์ความรู้ให้เป็นสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ ผ่านการเขียนและสื่ออื่น ๆ
- ทักษะการใช้เครื่องมือในการสื่อสารและถ่ายทอด เช่น โปรแกรมนำเสนอ

(ข) ความต้องการด้านความรู้
- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึง ปัญหาพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้ในขั้นตอนของการดำเนินโปรแกรมพัฒนาการผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือเพื่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

14.1. หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน ที่มีรายละเอียดคู่มือทางด้านพัฒนาการที่ผู้สมัครเป็นผู้จัดทำ/มีส่วนร่วมในการจัดทำ หรือเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ/เผยแพร่ความรู้ด้านพัฒนาการผู้สูงวัย

14.2. หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

14.3. คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัย โดยพิจารณาจากหลักฐานการปฏิบัติงาน

14.4. วิธีการประเมิน

- พิจารณาจากหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของสมรรถนะการเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป เริ่มจากการรวบรวมความรู้ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย และนำความรู้ที่ได้มาจัดทำเอกสารแนวทางการส่งเสริม ป้องกัน สร้างเสริมและฟื้นฟูพัฒนาการ และจัดทำคู่มือประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยสู่สาธารณะ โดยการสรุปเนื้อหาให้ง่ายต่อการเข้าใจแก่บุคคลทั่วไป และการรายงานผลในรูปแบบสื่อต่าง ๆ และยังรวมถึงการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโปรแกรมให้แก่บุคคลที่สนใจ ด้วยการสอนหรือบรรยาย โดยกำหนดรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่วิเคราะห์ไว้ล่วงหน้า

15.1. คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยออกสู่สาธารณะเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของสังคมต่อการสร้างเสริม/ส่งเสริมพัฒนาการผู้สูงวัยผ่าน และจัดอบรมให้ความรู้ที่เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยในด้านที่ตนเชี่ยวชาญให้แก่บุคคลที่สนใจ

15.2. คำอธิบายรายละเอียด

N/A

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

■ แฟ้มสะสมผลงาน